

Čís. 348.

Podloudný vývoz předmětů potřeby do ciziny (zákon ze dne 18. března 1920, čís. 188 sb. z. a n.).

Zákonný zákaz vztahuje se též na podloudný průvoz předmětů potřeby.

K pojmu deliktu putativního.

(Rozh. ze dne 27. ledna 1921, Kr II 350/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 30. října 1920, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem dle § 9 tr. zák. a § 4 zák. ze dne 18. března 1920, čís. 188 sb. z. a n. a přečinem podle § 8 tr. zák. a § 2 lit. b) posléz uvedeného zákona — mimo jiné z těchto

důvodů:

Nalézací soud neuznal obrany obžalovaného, že »potraviný«, jež chtěla Marii L-ové pomoci dopravit přes hranice, pocházely z Haliče a že tedy šlo o pouhý průvoz, jsa toho názoru, že podle § 1 zákona ze dne 18. března 1920, čís. 188 sb. z. a n. zakázána jest jakákoli doprava bez povolení vývozního, tedy i doprava předmětů potřeby z cizozemská pocházejících. Zmatečnou stížností pokládá s hlediska § 281 čís. 9 lit. a) tr. ř. názor tento za právně mylný, dovozujíc, že uvedený zákon vydán byl na ochranu jen tuzemských zásob a nikoli též zboží z ciziny pocházejícího a zdejším územím jen prováženého, že má tudíž na mysli jen vývoz a nikoli průvoz a že na tom ničeho nemění se tím, že mluví § 1 zákona kromě vývozu též o jiné dopravě, poněvadž jde tu o technické výrazy, znázorňující též pojem a mající jen za účel, postihnouti všechny způsoby převodu domácího zboží do ciziny — a v souvislosti s tím vytýká rozsudku, pokud nezjistil, zda pašovaný sacharin byl tuzemského či cizozemského původu, i zmatečnost ve smyslu § 281 č. 5 tr. ř. Ale ani ta ani ona výtka není důvodna. Uvedený zákon zakazuje v § 1 »vývoz a jakoukoli dopravu předmětů potřeby do ciziny bez povolení oprávněných činitelů«. O průvozu sice výslovně nemluví, ale z toho ještě neplyne, že by měl na mysli jen vývoz ve vlastním, technickém smyslu, totiž jen převod domácího zboží z tuzemska do ciziny, protívou k pouhému průvozu t. j. pouhé přepravě cizozemského zboží zdejším územím, neboť nemluví právě jen o vývozu, nýbrž též o jakékoli dopravě, nerozeznáváje při tom, zda jde o zboží zdejší či o zboží původu cizozemského. I když by při vývozu pojmově pomýšleno mohlo býti jen na zboží zdejší, není úsudek takový beze všeho možným při prosté přepravě. Že by uvedený obrat zákona byl vlastně jen pojmovou tautologií, mající za účel postihnouti toliko všechny možné způsoby vlastního vývozu po stránce technické, vyloučeno jest již proto, že jak »vývoz« tak »doprava« jsou právě po této stránce svým základním významem synonyma, vztahující se právě na též způsob převodu. Tento doslov zákona nemůže tudíž míti tvrzeného smyslu: byl by vlastně planou řečí, ostatně nad to i zbytečnou, poněvadž pojem vývozu i bez takového

jaksi autentického výkladu musil by býti v naznačeném směru stejně vykládán. Mluví-li tedy zákon též o dopravě, činí tak z jiné příčiny a tu pravý smysl jeho netřeba hledati jinde, než v prostém jeho znění, zvláště, vezme-li se v úvahu jakost jednání, jež jím má býti stiháno. Zákon chce svými ustanoveními zachytiti prostě veškeru podloudu přepravu předmětů potřeby z tuzemska do ciziny, ať již jde při tom o vývoz ve vlastním, technickém smyslu čili nic. Namítá-li zmateční stížnost, že účelem zákona bylo chrániti domácí zásoby a nikoli cizozemský vývoz, nedokazuje tím svého stanoviska, poněvadž právě i zákazem podloudného průvozu chrání se domácí zásobování, neboť především i podloudným způsobem dostává se v jeho konečném stadiu do ciziny zboží, jež se stalo dopravou z ciziny do tuzemska vlastně již součástíkou zdejších zásob; zakládá-li se podloudný průvoz na legálním t. j. úředně povoleném dovozu, jest to beze všeho jasno; ale tak tomu jest i tehda, byl-li již i vstup podloudně jen prováženého zboží na zdejší půdu podloudným, poněvadž takové zboží zachyceno jest příslušnými předpisy celními a důchodkovými. Dle toho neliší se podloudný průvoz od podloudného vývozu vlastně ničím a i se stanoviska zmateční stížnosti samé spadal by pod uvedený zákon, i kdyby v něm nebylo řeči o jakékoli dopravě. Nad to však uvážiti jest, že v pravdě — též s hlediska ochrany domácího zásobování — není ani možno, by takový úředně nepovolený, podloudný průvoz nepodléhal uvedenému zákonu, neboť jinak byla by dokořán otevřena brána, kterou by bylo lze zákon obcházeti. Jediným oprávněným průvozem byl by průvoz legální, t. j. průvoz krytý řádně nabytým úředním povolením, ale že by šlo o takovýto průvoz, ani se netvrdí. Právem proto neuznal soud nalézací zmíněné obhajoby obžalovaného a nebylo ani potřebí tvrzený původ sacharinu zjišťovati. Zmateční stížnost vytýká naříkanému rozsudku ještě v jiném směru zmatečnost ve smyslu § 281 čís. 9 lit. a) tr. ř.; prý jde pouze o zločiny putativní, poněvadž v obou případech, jimiž byl obžalovaný uznán vinným, šlo jen o nastrčenou hru, sehranou s obžalovaným úředníky finanční stráže, jimiž prý obžalovaný proti předpisu § 25 tr. ř. byl vyveden, aby své domnělé činy spáchal, takže prý již předem vyloučena byla objektivní možnost, skutečně je spáchatí. Ale zmateční stížnost vychází tu především z jakéhosi pojmu putativního deliktu, teorii trestního práva úplně neznámého, takže není ani jasno, co námitkou svou vlastně míní. Teorie mluví o deliktu putativním čili domnělém tehdy, když jednající omylem má za to, že podniká činnost trestnou, ačkoli to, co podnikati chce a podniká, je činností kriminálně zcela nezávažnou, t. j. není vůbec, za žádných okolností trestnou, nikoli, když by nebyla z jakýchkoli důvodů trestnou v konkrétním případě. Takovéhoho deliktu putativního nemá však ani zmateční stížnost zřejmě na mysli a také ve skutečnosti o něj v tomto případě nejde; musilo by leda býti prokázáno, že obžalovaný nám sehrál se zřízenci finanční stráže jakousi kriminálně vůbec nevinnou hru, pckládaje ji omylem za čin trestný. Než i jinak byla by zmateční stížnost v uvedené námitce neodůvodněna. Namítá-li, že obžalovaný byl zřízenci finanční stráže k činům svým vyprovokován a vlastně sveden, opouští tu nepřipustným způsobem (§ 288 č. 3 tr. ř.) půdu zjištění nalézacího soudu, podle něhož jednal obžalovaný z vlastního popudu a zřízenci finanční stráže poskytli mu k tomu jen příležitost, nijak ho nesvádějíce. Neprovádí tudíž zmateční stížnost po této stránce vztčeného dů-

vodu zmatečnosti vůbec podle zákona, nehledíc ani k tomu, že by obžalovaný, pokud se zvláště týče přečinu podle § 8 tr. z. a § 2 lit. b) zák. o podloudném vývozu, za tento čin svůj, i kdyby byl sveden, jako pachatel odpovídal, neboť — dopustiti-li se snad i uvedení zřízenci něčeho trestného, jest jiná otázka, které zde řešiti netřeba. Poukazu zmateční stížnosti na objektivní nemožnost, spáchatí čin trestný, nelze pak ani jinak rozuměti, než že obžalovaný svého cíle, propašovati zmíněný kufřík s obsahem sacharinu, ani dosáhnouti nemohl, když zřízenci celní a finanční dali se podplatit jen na oko, by obžalovaného mohli při vývozu dopadnouti. Ale netřeba ani rozbíratí, že o tento moment při skutkové podstatě podle § 9 tr. z. a § 4 zák. o podloudném vývozu vůbec nejde. Námitka mohla by se týkati toliko pokusu přečinu podle § 2 lit. b) zák. o podloudném vývozu v tom smyslu, že by jednání obžalovaného nebylo takové, aby mohlo vésti ke skutečnému vykonání trestného činu. Ale po této stránce podává se i z vývodů zmateční stížnosti snad nemožnou o b ž a l o v a n é h o, čin dokonati pro překážku odjinud v to příšlou, a nikoliv že by jeho jednání bylo s a m o o s o b ě, objektivně úplně nezpůsobilé naznačeného výsledku dosáhnouti. Jest tudíž zmateční stížnost i v tomto směru bezdůvodná.

Čís. 349.

Skutková podstata přečinu dle § 24 zákona o tisku nepředpokládá uveřejnění doslovu, nýbrž stačí i uveřejnění obsahu zabaveného tiskopisu.

Lhostejno, že závadný článek byl již bez závady uveřejněn v jiném časopise, třeba časopis onen byl vedoucím.

Dokonán jest přečin dle § 24 zákona o tisku teprve v okamžiku, kdy pachatel uveřejní obsah zabaveného tiskopisu.

(Rozh. ze dne 29. ledna 1921, Kr I 516/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti stát. zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 10. května 1920, jímž byl obžalovaný sprostěn z obžaloby pro pokus přečinu dle § 8 tr. zák. a § 24 tisk. zák., rozsudek v odpor vzatý zrušil a uznal obžalovaného vinným ve smyslu obžaloby.

Důvody:

Zmateční stížnosti, která se opírá o důvod zmatečnosti dle § 281 čís. 9 a) tr. ř., nelze upřítí oprávnění. Nalézací soud sprostil obžalovaného Hugona Sch. z obžaloby pro pokus přečinu dle § 24 zákona o tisku, jednak proto, že prý není zde skutkové podstaty tohoto přečinu ani po stránce objektivní, jednak proto, že prý obžalovaný, jednaje v dobré víře, je beztrestným i v ohledu subjektivním. V onom směru opírá se rozsudek o zjištění, že článek, který dle úmyslu obžalovaného měl býti uveřejněn v čís. 66 časopisu »Egerer Kreisblatt«, nesouhlasí doslovně se zabaveným článkem čísla 65. téhož časopisu, že však souhlasí doslovně s článkem, uveřejněným v čísle 92. časopisu »Deutsche Zeitung Bohemia« a v tomto